

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

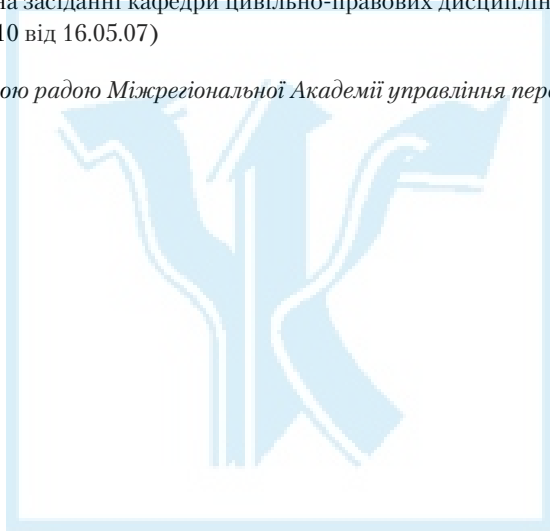
**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ЖИТЛОВЕ ПРАВО”
(для бакалаврів)**

Київ 2008

Підготовлено професором кафедри цивільно-правових дисциплін
О. М. Міхатуліною

Затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
(протокол № 10 від 16.05.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Міхатуліна О. М. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Житлове право” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2008. — 35 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Житлове право”, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, основним засобом опанування навчального матеріалу у вільний від обов'язкових навчальних занять час.

Мета самостійної роботи студентів з дисципліни “Житлове право” – сприяти засвоєнню ними в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів з дисципліни “Житлове право” полягає у засвоєнні відповідних знань, їх закріпленні та систематизації, а також їх застосуванні при виконанні практичних завдань. Самостійна робота забезпечує підготовку студентів до поточних аудиторних занять.

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни “Житлове право” визначається навчальною програмою цієї дисципліни, а також цими методичними матеріалами.

Основні форми самостійної роботи студентів з дисципліни “Житлове право”:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових та додаткових літературних джерел;
- виконання домашніх завдань;
- вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- підготовка до різних форм поточного контролю;
- пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою;
- написання реферату за заданою проблематикою;
- аналітичний розгляд наукових публікацій;
- розв'язання задач-казусів.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю, які охоплюють основні положення, що підлягають самостійному засвоєнню студентами, відповідно до передбачених для самостійного вивчення тем дисципліни “Житлове право”.

Поряд з питаннями для самоконтролю та практичними завданнями кожна тема, яка виноситься на самостійне вивчення, передбачає кілька тестових завдань для самоконтролю, які складено відповідно до програми навчальної дисципліни “Житлове право”, для поточної перевірки знань студентів.

Виконуючи пропоновані завдання, студенти закріплюють знання системи житлового права. При цьому вони спираються не тільки на матеріал названого навчального курсу, а й використовують отримані знання з конституційного права, цивільного права, адміністративного права, кримінального права, господарського права, цивільно-процесуального права, господарсько-процесуального права, міжнародного права та інших юридичних дисциплін, що допоможе студентам підготуватися до заліків та іспитів.

Виконання самостійного завдання з дисципліни “Житлове право” має на меті закріплення та поглиблення теоретичних знань і вмінь студента з навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання.

Окрім законодавства доречно вивчати й аналізувати також практику його реалізації, обставини і причини прийняття актів, які вивчаються, ставлення до них практиків і громадськості. Обсяг об'єктів порівняльного вивчення повинен бути максимально вичерпним.

Практичні завдання, передбачені для кожної теми, що підлягає самостійному засвоєнню, включають у себе підготовку до тематичних колоквиумів, а також написання рефератів та доповідей за поствленими питаннями.

При підготовці до тематичного колоквиуму вивченню підлягають нормативно-правові акти в сфері регулювання відносин інтелектуальної власності. Окрему увагу слід приділити засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури за кожною темою, що передбачає самостійне вивчення.

Одним із важливих засобів засвоєння знань є написання рефератів. Написання реферату за заданою проблематикою необхідно починати з власного, добре продуманого вступу. У вступі визначається мета дослідження, з максимально можливою точністю встановлюються рамки теми, що підлягає розгляду, визначаються методи її дослідження. Він служить перехідним містком до основного дослідження. В ньому повинно бути відображено практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині роботи мова повинна йти насамперед про зміст досліджуваної проблеми. Результатом проведеного дослідження мо-

жуть бути пропозиції щодо національного законодавства в сфері житлових правовідносин. У цьому випадку необхідно дати чітке обґрунтування того, чому саме таке рішення є єдино правильним.

Робота повинна завершуватися висновками.

Важливим засобом у засвоєнні знань студентами є розв'язання задач-казусів, яке повинно мати творчий, аналітичний та самостійний характер.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ЖИТЛОВЕ ПРАВО”

Назва змістового модуля і теми	Лекції	ПЗ	Сам. роб.
Змістовий модуль I. Загальні положення житлового права. Житлові правовідносини			
Тема 1. Житлове право як навчальна дисципліна та галузь права	2	2	2
Тема 2. Житлові правовідносини та їх правове регулювання	2		2
Тема 3. Суб'єкти житлових правовідносин та їх правовий статус			2
Змістовий модуль II. Забезпечення житловими приміщеннями та порядок утримання житлового фонду			
Тема 4. Забезпечення громадян житловими приміщеннями в будинках державного та колективного житлового фонду	2	2	4
Тема 5. Приватизація житлового фонду			2
Тема 6. Користування житловим приміщенням у будинках державного та колективного житлового фонду	2		2
Тема 7. Особливості правового регулювання користування службовими житловими приміщеннями та гуртожитками	2		4

Тема 8. Правове регулювання забезпечення громадян житловими приміщеннями у будинках житлово-будівельних кооперативів і користування ними. Молодіжні житлові комплекси та користування ними	2	2	4
Тема 9. Утримання приватного житлового фонду. Правовий режим житлових приміщень у будинках приватного житлового фонду	2		2
Тема 10. Припинення права на приміщення		2	4
Тема 11. Відповідальність за порушення житлового законодавства	2		4
Тема 12. Захист прав та законних інтересів громадян як суб'єктів житлових правовідносин. Порядок розгляду і вирішення житлових спорів			2
Разом годин: 54			

ЗМІСТ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“ЖИТЛОВЕ ПРАВО”

**Змістовий модуль I. Загальні положення житлового права.
Житлові правовідносини**

***Тема 1. Житлове право як навчальна дисципліна
та галузь права***

Питання для самоконтролю

1. Поняття житлового права, його предмет.
2. Методи та принципи житлового права.
3. Система та загальна характеристика житлового законодавства.
4. Джерела житлового права: поняття та види.

Практичні завдання

Підготувати реферати на теми: “Концепція державної житлової політики та концепція розвитку житлово-комунікаційного господарства”; “Співвідношення житлового та цивільного законодавства”.

Ситуаційні завдання до теми 1

Задача 1. Поясніть, які з наведених повноважень державних органів належать до сфери регулювання житлового законодавства і чому.

1. Видача ордера на заселення житлової площі.
2. Надання дозволу на спорудження будівлі.
3. Здійснення реконструкції будинку, що перебуває в аварійному стані.
4. Затвердження програми соціально-економічного та культурного розвитку району на 2005 р.
5. Здійснення контролю за дотриманням законодавства в житловій сфері. Облік і реєстрація об'єктів житлового фонду незалежно від форми власності.
6. Видача дозволу на будівництво будинку в сільській місцевості.
7. Прийняття рішення про приватизацію.
8. Інвестування у житлове будівництво.

Задача 2. Громадянин Карпенко для здійснення підприємницької діяльності взяв кредит у комерційному банку під заставу нерухомості — трикімнатної приватизованої квартири. Карпенко вчасно кредит не повернув, і банк здійснив стягнення на заставлене майно. Новий власник, який придбав квартиру на аукціоні, вимагає виселення Карпенка, його дружини та двох неповнолітніх дітей віком 11 та 16 років.

Контрольні питання

1. Наведіть приклади майнових та особистих немайнових прав, що регулюються житловим правом.
2. Житлове право — це галузь приватного чи публічного права? Назвіть методи житлового права.
3. Дайте визначення предмета житлового права і визначте, чи належать вони до предмета житлового права.
4. Назвіть принципи житлового права.
5. Як вирішити справу?

Задача 3. Громадянин Яковлев звернувся до суду з позовом до сільськогосподарського підприємства “Русь” про стягнення збитків та відшкодування моральної (немайнової) шкоди, посилаючись на те, що у квітні 1999 р. він уклав договір підряду на ремонт житлового будинку та перекриття даху шифером протягом травня-чер-

вня 1999 р. з ремонтно-будівельною дільницею підприємства “Русь”. Проте ремонтно-будівельна дільниця зазначених робіт не виконала. Тому Яковлев просив стягнути з неї збитки та моральну шкоду в сумі 500 тис. грн.

Контрольні питання

1. Які відносини регулюються житловим правом? Чи регулюються зазначені відносини житловим правом?
2. Назвіть джерела житлового права.
3. Нормами якої галузі регулюються зазначені відносини?
4. Чи регулюються житловим правом відносини щодо проведення поточного та капітального ремонту будинку (квартири)?

Задача 4. Мовчан був опікуном малолітнього Федоренка. Дружина Мовчана доручила йому продати приватизовану однокімнатну квартиру, яку вона отримала у спадщину. Мовчан вирішив купити цю квартиру для свого підопічного.

Контрольні питання

1. Чи буде дійсною ця угода? Якими правовими нормами вона регулюється?
2. Варіант: Мовчан в інтересах підопічного вирішив приватизувати квартиру на ім'я Федоренка. Які правовідносини виникають у цьому випадку? Визначте їхню структуру.
3. Визначте випадки застосувань аналогії в житловому праві.

Література [1; 5]

Тема 2. Житлові правовідносини та їх правове регулювання

Питання для самоконтролю

1. Поняття житлових правовідносин та їх структура.
2. Житлові права та обов'язки громадян.
3. Житловий фонд як основний об'єкт правовідносин.
4. Управління відомчим житловим фондом, житловим фондом підприємств.

Практичні завдання

Підготувати реферати на теми: “Механізм приватизації державно-житлового фонду”; “Соціальний житловий фонд, його види та за-

конодавство, що його регулює” (Закон України “Про житловий фонд соціального призначення”).

Ситуаційні завдання до теми 2

Задача 1. Український державний науково-дослідний інститут проблем інвалідності подав позов до суду до гр. Бандури про усунення перешкод у користуванні нежитловим приміщенням, яке належить інституту, посилаючись на те, що відповідачка незаконно займає це приміщення з 1993 р. Громадянка Бандура подала зустрічний позов до названого інституту про визнання її права на користування спірним приміщенням, зазначивши, що інститут вселив її туди 1994 р. у встановленому законом порядку і вона набула право користування цим житлом.

Контрольні питання

1. Чи допускається переведення житлових будинків і приміщень у категорію нежитлових і яким чином це здійснюється?
2. Чи має юридичне значення правове становище будинку в цьому випадку, до яких правових наслідків це призведе?
3. Яке рішення повинен ухвалити суд?

Задача 2. Гуртожиток заводу “Поліграфмаш” розташовувався на території м. Обухів. Проти заводу порушили справу про банкрутство. Для відновлення платоспроможності підприємства керівництво заводу запропонувало мешканцям викупити за балансовою вартістю житло, яке вони займають. Працівники, що мешкали в зазначеному гуртожитку сімейного типу, не погодилися з таким рішенням і звернулися за роз’ясненням до юрисконсульта.

Контрольні питання

1. Яка доля відомчого житлового фонду в разі банкрутства, зміни форми власності або ліквідації підприємств?
2. Яким чином здійснюється передача відомчого житлового фонду до комунальної власності?
3. Яке майно передається, оскільки будинок обслуговувала заводська котельня?

Задача 3. До житлового будинку, не завершеного будівництвом і не зданого в експлуатацію, вселилася сім’я Хромових, вважаючи, що квартира № 21 має належати їй.

Адміністрація підприємства подала позов до суду про виселення. Заперечуючи проти позову, Хромов повідомив, що стоїть на черзі пільговиків, крім того, у квартирі він зробив певні поліпшення — здійснив поточний ремонт і замінив сантехніку.

Контрольні питання

1. Які об'єкти входять до житлового фонду?
2. Яким ознакам має відповідати житловий фонд?
3. Чи належать зазначені відносини до сфери регулювання житлового права?
4. Як розв'язати ситуацію?

Задача 4. Громадянин Ярема приватизував належну йому дво-кімнатну квартиру на першому поверсі п'ятиповерхового будинку. З часом він почав займатися підприємницькою діяльністю, зробив окремий вхід і влаштував невеличке кафе.

Контрольні питання

1. Визначте класифікацію житлового фонду залежно від форм власності.
2. Яке призначення житлового фонду?
3. Чи правомірно діяв Ярема? Проаналізуйте ситуацію.

Література [2; 11–12]

Тема 3. Суб'єкти житлових правовідносин та їх правове становище

Питання для самоконтролю

1. Громадяни України та інші фізичні особи як суб'єкти житлових правовідносин.
2. Органи місцевого самоврядування.
3. Органи виконавчої влади як суб'єкти житлових правовідносин, їх компетенція.
4. Підприємство, установа, організація як суб'єкт житлового права.
5. Органи спеціальної компетенції.

Практичні завдання

Перевірка конспектів за темою 3 за такими питаннями:

1. Загальна характеристика суб'єктів житлових правовідносин.

2. Громадяни як суб'єкти житлових правовідносин.
3. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування як суб'єкти житлових правовідносин.
4. Підприємства, установи, організації, об'єднання, громади як суб'єкти житлових правовідносин.

Ситуаційні завдання до теми 3

Задача 1. Громадянка Мальцева в інтересах підопічного подала до державної адміністрації району вимогу про зобов'язання надати йому позачергово житлове приміщення, посилаючись на те, що після смерті батьків він був поміщений до дитячого будинку, з якого вона невдовзі його забрала. Юрист місцевої держадміністрації повідомив, що Мальцева вправі оселити підопічного в квартирі, наймачем якої вона є.

Контрольні питання

1. Назвіть суб'єктів житлового права.
2. Які державні органи уповноважені розглядати спори в житловій сфері і чи належать вони до суб'єктів житлового права?
3. Чи має право Мальцева відповідно до норм ЖК вимагати забезпечення житлом підопічного?
4. Чи є Мальцева суб'єктом житлового права відповідно до умов задачі?

Задача 2. Державна адміністрація м. Василькова подала до суду позов на громадянина Беркуна про визнання ордера недійсним і виселення з будинку, побудованого Васильківським машинобудівним заводом, посилаючись на те, що квартиру надано йому безпідставно.

Заперечуючи проти позову, Беркун зазначав, що квартиру надано йому як висококваліфікованому спеціалістові відповідно до Житлового кодексу України за рішенням адміністрації підприємства, профспілкового комітету та за згодою трудового колективу. Власник будинку вважає, що квартиру надано правомірно і не порушує питання про визнання ордера недійсним.

Контрольні питання

1. Які повноваження має місцева держадміністрація і яким нормативним документом це передбачено?
2. Які державні органи здійснюють повноваження в житловій сфері в селі, селищі?

3. Які органи здійснюють контроль за дотриманням законодавства в житловій сфері?
4. Виходячи із зазначеної ситуації, назвіть суб'єктів житлового права та їхні повноваження.
5. Чи правомірні вимоги державної адміністрації?

Задача 3. Громадянка Росії Никитюк із сім'єю з трьох осіб (вона, чоловік та їхня дитина) прибули 1997 року до Києва з Росії. У Києві в трикімнатній квартирі з сім'єю з чотирьох осіб мешкала мати громадянки Никитюк. Бажаючи придбати у Києві квартиру для своєї сім'ї, Никитюк зареєструвала місце проживання своєї сім'ї у цьому житловому приміщенні, хоча по приїзді вони мешкали на іншій житловій площі на умовах піднайму. У зв'язку із суперечками, що виникли між дочкою та матір'ю, у 2000 р. громадянка Никитюк подала позов про вселення до трикімнатної квартири та визнання за її сім'єю права на проживання в окремій ізольованій кімнаті.

Контрольні питання

1. Чи збігаються поняття “місце прописки” і “місце проживання”?
2. Чи однакові права в житловій сфері мають громадяни України та громадяни інших держав?
3. Чи має право гр. Никитюк вселитися на житлову площу своєї матері і за яких обставин?

Задача 4. Громадянин Жуков подав заяву про укладення окремого договору найму житлового приміщення і визнання наймачем його та його сина. Державна адміністрація відмовила у задоволенні заяви, пославшись на відсутність у сина постійного місця роботи, що ускладнить у зв'язку з цим оплату житла, і те, що у двокімнатній квартирі одна кімната прохідна і її не можна виділити в натурі.

Контрольні питання

1. Які права та обов'язки мають наймачі державного житлового фонду?
2. Чи відрізняються вони від прав та обов'язків наймачів приватного житлового фонду?
3. Чи правильною є відмова в зміні договору найму?

Література [1; 2]

Змістовий модуль II. Забезпечення житловими приміщеннями та порядок утримання житлового фонду

Тема 4. Забезпечення громадян житловими приміщеннями у будинках державного та колективного житлового фонду

Питання для самоконтролю

1. Загальна характеристика законодавства про реалізацію прав громадян на житло державного житлового фонду.
2. Право на одержання житлового приміщення у будинках державного житлового фонду.
3. Правова характеристика ордеру на квартиру.

Практичні завдання

1. Підготувати реферати на теми: “Порядок забезпечення громадян житловим приміщенням”; “Державна політика щодо реалізації прав громадян на отримання житла з державного житлового фонду”.
2. Виконання контрольних робіт за темою 4.

I варіант

Задача 1. Громадянин Гончаров із сім'єю з чотирьох осіб перебував на обліку для поліпшення житлових умов під першим номером, а родина Подолянца з п'яти осіб також перебувала на обліку, але під третім номером. При розподілі житлової площі ордер на трикімнатну квартиру було видано Подолянцю як такому, що більше потребує поліпшення житлових умов.

Гончаров подав позов про визнання виданого Подолянцю ордеру недійсним і виселення, вважаючи, що ордер видано з порушенням ст. 43 Житлового кодексу України про черговість надання громадянам квартир.

Заперечуючи проти позову, Подолянець зазначав, що він із сім'єю зовсім не має житла, мешкає у непристосованому приміщенні, тому діти часто хворіють, а Гончаров проживає в однокімнатній квартирі, тому з урахуванням цих обставин квартиру надано йому обґрунтовано.

Контрольні питання

1. Який порядок забезпечення громадян житлом державного житлового фонду?
2. Чи зміниться ситуація, коли з'ясується, що Подолянець є учасником бойових дій?
3. Яке рішення повинен ухвалити суд?

Задача 2. Громадянин Рогульський працював в Адміністрації Президента України, де був прийнятий на квартирний облік 12 вересня 1992 р. на загальних підставах. 1995 року він перейшов на роботу до Київської міської адміністрації, що підпорядковується Адміністрації Президента України, де у вересні 1995 р. отримав на себе і дружину кімнату житловою площею 14 кв. м у загальній квартирі. У травні 1997 р. Рогульський переводом повернувся на роботу до Адміністрації Президента України. У червні 1997 р. він подав заяву про надання йому ізольованої площі, посилаючись на те, що його сім'я збільшилася у зв'язку з народженням близнюків.

Крім того, він порушував питання про надання йому квартири позачергово на тій підставі, що він належить до II категорії осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Контрольні питання

1. З якого часу Рогульський вважається прийнятим на квартирний облік?
2. Чи має він право отримати квартиру позачергово?
3. Яким вимогам має відповідати квартира, яку він отримає?
4. Назвіть випадки збереження черговості при переведенні на іншу роботу.

II варіант

Задача 1. Комбінат дитячого харчування подав у 1998 р. позов до громадянина Рогози про визнання недійсним договору найму житлового приміщення і виселення, зазначаючи, що житлово-комунальний відділ комбінату без рішення керівництва та профспілкового комітету 1993 року уклав договір найму на двокімнатну квартиру з відповідачем.

Заперечуючи проти позову, Рогоза посилався на те, що договір найму з ним укладено відповідно до вимог чинного законодавства.

Він сумлінно протягом п'яти років виконував обов'язки за договором, сплачував квартирну плату, зробив ремонт.

Контрольні питання

1. Який порядок надання житла у відомчому житловому фонді?
2. Чи дотримано вимог чинного законодавства при наданні житла гр. Рогозі?
3. Чи обов'язкова згода профспілкового комітету для отримання житла?
4. Які рішення повинен винести суд?

Задача 2. Громадянка Романюк за місцем роботи перебувала на черзі як інвалід I групи для отримання житлової площі з 1989 р. У червні 2000 р. її з квартирної обліку було знято у зв'язку з виїздом її сина на інше постійне місце проживання. Вона залишилася в однокімнатній квартирі одна і за нормами житлової площі житлом забезпечена.

Вважаючи, що за станом здоров'я вона має право на додаткову житлову площу і з урахуванням того, що з обліку її зняли безпідставно, Романюк оскаржила судові рішення.

Контрольні питання

1. Чи має право на поліпшення житлових умов гр. Романюк?
2. В якому порядку має вирішуватись її спір?
3. Яке рішення необхідно ухвалити?

III варіант

Задача 1. Громадянин Максимов із сім'єю проживав у квартирі в Києві. У зв'язку з переїздом до Білої Церкви і одержанням там квартири здав займану в Києві квартиру житловим органам.

Через деякий час син Максимова, який навчався в аспірантурі в Одесі, подав позов до суду про визнання виданого батькові ордера і його вселення в квартиру недійсним, посилаючись на те, що своєї згоди на переїзд до Білої Церкви він не давав, а до ордера на житлову площу був вписаний батьком без його відома.

Контрольні питання

1. Які особи можуть бути вписані до ордера на отримання квартири?
2. Чи підлягають задоволенню вимоги сина? Чи зміниться ситуація, якщо квартира була приватизована на ім'я батька?

3. Чи може виданий ордер у цьому випадку бути визнаний недійсним?
4. У разі якщо суд визнає позовні вимоги сина обґрунтованими, яке житло йому і ким буде надано?

Задача 2. Виробниче об'єднання “Турбодув”, вважаючи надання сім’ї громадянина Позднякова квартири на підставі розпорядження директора шахти і керівництва об’єднання незаконним, подало позов про виселення. Заперечуючи проти позову, Поздняков посилався на те, що жодних відомостей про потребу в поліпшенні житлових умов, що не відповідають дійсності, він не подавав, квартира надана йому як кадровому працівнику, а попереднє житло лишилося сім’ї дочки, яка заперечує проти вселення і подала позов про визнання його з дружиною такими, що втратили право на житлову площу у зв’язку з непроживанням на ній більше року.

Контрольні питання

1. Які громадяни, що потребують поліпшення житлових умов, беруться на облік?
2. На якій правовій підставі здійснюється вселення у відомчий житловий фонд?
3. Як вирішити спір?

IV варіант

Задача 1. Перебуваючи на обліку для поліпшення житлових умов, громадянин Ворохта до однокімнатної квартири прописав матір, яка мешкала у власному будинку в селі, але була вписана сином до ордера на одержання квартири. Протягом шести місяців мати на нову житлову площу не прописалася.

Заперечуючи проти визнання одержаного ордера недійсним і виселення, Ворохта зазначав, що надана йому квартира навіть без урахування проживання матері за своєю площею перебуває в межах встановленої ст. 47 Житлового кодексу України норми житлової площі (по 12,1 кв. м на кожного члена сім’ї).

Контрольні питання

1. Чи зобов’язані всі члени сім’ї, вписані до ордера, прописатися на новому місці проживання і протягом якого часу?
2. Які правові наслідки настають, якщо не всі члени сім’ї пропишуться за новою адресою?
3. Яке рішення може ухвалити суд?

Задача 2. Громадянинові Петренку, обраному головою районної ради, на підставі ст. 46 Житлового кодексу України поза чергою надано житлове приміщення на сім'ю з чотирьох осіб, яке він невдовзі приватизував.

Після взяття його сином шлюбу та народження двох дітей розмір площі, що припадає на кожного члена сім'ї, став таким, що виникла потреба у поліпшенні житлових умов.

Після обрання на таку ж посаду в іншому районі Петренко звернувся до державної адміністрації району із заявою про забезпечення його квартирою поза чергою, як це передбачено ст. 46 Житлового кодексу України.

Заяву Петренка задоволене не було, оскільки пільгами, передбаченими ст. 46 Житлового кодексу України, він уже скористався при обранні на посаду першого разу, а подальше поліпшення житлових умов може бути здійснене в загальному порядку.

Контрольні питання

1. Хто має право на позачергове отримання квартири?
2. Яким вимогам має відповідати житло, що надається? Чи зміняться вимоги до житла приватного житлового фонду?
3. Чи правильною є відмова в поліпшенні житлових умов?

V варіант

Задача 1. Громадянин Довженко подав позов до державної адміністрації району міста та до громадянина Стирті про визнання ордера недійсним та виселення його сім'ї з квартири.

Позивач зазначав, що 1 вересня 1998 р. на підставі рішення державної адміністрації від 3 липня 1998 р. він одержав ордер на квартиру і в березні 1999 р. по закінченні опоряджувальних робіт у квартирі його сім'я збиралася туди вселитися.

10 жовтня 1998 р. рішенням цієї ж державної адміністрації на цю квартиру було видано ордер Стирті, який позивач просив визнати недійсним.

Відмовляючи в позові Довженкові, суд послався на те, що наймодавець має право до заселення квартири скасувати або змінити своє рішення, що Довженко не мешкав у спірній квартирі і не уклав з житловим органом договору найму, не реалізувавши тим самим право на вселення.

Оскаржуючи рішення, Довженко посилався на те, що після одержання ордера він з дружиною не вселявся, оскільки в будинку не працював ліфт та не було гарячого водопостачання.

Контрольні питання

1. Які права надає ордер на квартиру?
2. Чи правильно вирішено спір судом?
3. Які юридичні дії мають здійснити члени сім'ї наймача при вселенні?

Задача 2. Громадянка Рудик та члени її родини подали позов до Київського заводу “Укрточмаш”, виконкому Шевченківської ради м. Києва та до громадянина Чурикова про визнання недійсним ордера, виданого останньому, і надання йому житлового приміщення, що звільнилося.

Позивачка зазначала, що її сім'я з п'яти осіб у загальній квартирі займає дві кімнати площею 31,9 кв. м. У цій же квартирі звільнилися кімнати площею 27,6 кв. м. Усі ці кімнати раніше становили одну чотирикімнатну квартиру. Всупереч будівельним правилам і санітарним нормам її було переобладнано на дві ізолювані квартири. Оскільки завод “Укрточмаш”, на балансі якого перебуває будинок, відмовив у приєднанні звільнених кімнат, виконком Шевченківської районної ради за рішенням адміністрації та профкому заводу видав ордер на їх заселення сім'ї Чурикова.

Контрольні питання

1. Який порядок надання житлового приміщення, в якому мешкають двоє або більше наймачів, що звільнилося?
2. Які правові наслідки настають у разі самовільного переобладнання чи перепланування житлового приміщення?
3. Яке рішення повинен ухвалити суд?

VI варіант

Задача 1. Леонідов подав позов до АТ “Козак” про визнання права на житлове приміщення і вселення.

Позивач зазначив, що їхня сім'я з чотирьох осіб (він, батьки і молодший брат) проживала у двокімнатній квартирі, що належить відповідачеві. Батьки шлюб розірвали, і матері в 1996 р. було надано двокімнатну квартиру, до якої вона вселилася з молодшим сином.

Оскільки двокімнатної квартири на двох осіб не надавали, мати зраховала до членів своєї сім'ї і його, позивача — на той час неповнолітнього (народився 1982 р.). Незважаючи на те, що його було вписано до ордера на нову квартиру, він залишився проживати з батьком, а в грудні 2000 р. був призваний звідти на строкову військову службу. Того ж місяця його батько помер.

Посилаючись на те, що відповідач не визнав за ним права на житлову площу у спірній квартирі і перешкоджає його вселенню, позивач просив суд задовольнити позов.

Контрольні питання

1. Які правові підстави вселення в квартиру?
2. З якого моменту і яким чином здійснюється право на отримання нової квартири?
3. Яке рішення повинен ухвалити суд?

Задача 2. Громадянин Паливода, що працював старшим майстром на АТ “Київміськбуд”, за домовленістю з адміністрацією підприємства переїхав із сім'єю з двох осіб до трикімнатної квартири у ново-збудованому будинку. На переселення він отримав письмовий дозвіл заступника директора з підписом голови профспілкового комітету.

Контрольні питання

1. Чи допускається укладення договору найму на підставі такого документа?
2. Які юридичні факти необхідні для виникнення права на житло?
3. Якими нормами регулюються зазначені правовідносини?

Література [6–12]

Тема 5. Приватизація державного житлового фонду

Питання для самоконтролю

1. Право громадян на приватизацію державного житлового фонду.
2. Механізм приватизації об'єктів державного житлового фонду.
3. Приватизація житла в будинку, що потребує капітального ремонту.
4. Правові питання приватизації громадського державного житлового фонду.
5. Приватизація допоміжних приміщень житлового будинку.
6. Реприватизація житла.

Практичні завдання

1. Перевірка завдань для самостійної роботи за варіантами.
2. Перевірка конспектів за планом самостійної роботи.

І варіант

Задача 1. Громадянин Шкідченко з 1980 р. є наймачем однокімнатної квартири у відомчому будинку. Загальна площа квартири 40 кв. м. Шкідченко, маючи намір приватизувати займане житло, звернувся до працівників юридичної консультації з проханням дати відповідь на запитання.

Контрольні питання

1. Чи має він право на приватизацію займаного житла? Якщо так, то в якому порядку він може це здійснити?
2. До якого органу і які документи необхідно подати для здійснення приватизації?
3. Який строк підготовки та оформлення документів про приватизацію?
4. З якого моменту переходить право власності на житло та які документи підтверджуватимуть це право?
5. Чи зміниться порядок утримання приватизованого житла?
6. Які правові наслідки настають, якщо в квартирі прописані інші члени сім'ї, котрі не дають згоди на приватизацію житла?
7. Чи повинен він сплачувати гроші за приватизацію?

Дати розгорнуті відповіді на ці запитання.

Задача 2. Сім'я Біленків у складі чотирьох осіб — чоловіка, дружини, їхнього сина з дружиною мешкає в трикімнатній квартирі державного житлового фонду загальною площею 62 кв. м. Син проходить альтернативну військову службу. Чоловік бажає приватизувати квартиру.

Контрольні питання

1. Роз'ясніть порядок приватизації цієї квартири.
2. Хто буде власником приватизованої квартири?
3. Чи зміняться порядок та умови приватизації, якщо у сина й невістки наймача народилася дитина, котру прописали в цій квартирі?
4. Чи можлива приватизація, якщо не всі члени сім'ї бажають приватизувати квартиру?

5. Чи зміниться рішення, якщо буде встановлено, що будинок включений до плану реконструкції?

Задача 3. Сім'я Зеленоків, яка складається з чоловіка, дружини, сина 12 років і дочки 6 років, займає двокімнатну квартиру житловою площею 24 кв. м. 1998 року сім'ю було взято на квартирний облік за місцем проживання для отримання трикімнатної квартири. У травні 2000 р. Зеленоки приватизували займану ними квартиру. У серпні 2003 р. їм була надана однокімнатна квартира площею 18 кв. м. Зеленок відмовився від отримання цієї квартири і звернувся зі скаргою до Київської міської держадміністрації щодо надання їм трикімнатної квартири.

Контрольні питання

1. Чи правомірні вимоги Зеленока?
2. В якому порядку має бути вирішено цей спір?
3. Яке рішення необхідно ухвалити?

Задача 4. Валентина народилася через місяць після приватизації батьками квартири. Батько через три місяці після розлучення вирішив продати свою частку, але нотаріус відмовився посвідчити договір на купівлю-продаж частини квартири.

Контрольні питання

1. Чи є Валентина співвласницею квартири?
2. Чи мають право батьки відчужувати належну їм квартиру і в якому порядку?
3. Які особливості регулювання відносин батьків і неповнолітніх дітей в житловій сфері? Висловіть свою позицію щодо рішення нотаріуса.

II варіант

Задача 1. У вересні 2001 р. квартирне управління Київської міської державної адміністрації звернулося з позовом про виселення сім'ї Калини у складі чотирьох осіб з квартири по вул. Пушкінській, де вони займають дві кімнати площею 40,3 кв. м у трикімнатну квартиру житловою площею 41,8 кв. м на Троєщині. В обґрунтуванні позову було зазначено, що житловий будинок підлягає комплексному капітальному ремонту.

У зустрічному позові громадянка Калина виявила бажання приватизувати займану нею квартиру, оскільки раніше Старокиївська райдержадміністрація відмовила в цьому, зазначивши, що будинок включено до планів ремонту ще 1989 року.

Контрольні питання

1. Чи може Калина здійснити приватизацію зазначеної квартири?
2. Які документи необхідні для проведення ремонту?
3. Як співвідносяться поняття: “ремонт”, “капітальний ремонт”, “реконструкція”, “переобладнання”, “перепланування”?
4. Яке рішення має ухвалити суд?

Задача 2. У квітні 2002 р. громадянин Бондаренко звернувся до місцевих органів про приватизацію житла, яке він з дружиною займає. Позивач зазначав, що з вересня 1995 р. працював на підприємстві, у зв'язку з чим йому було надано двокімнатну квартиру загальною площею 50 кв. м, яку він приватизував разом із сім'єю у складі 5 осіб. Приватизовану квартиру Бондаренко залишив дочці із сім'єю.

У січні 2002 р. він отримав нове житло в будинку державного житлового фонду. Посилаючись на те, що вони з дружиною не використали повністю свої житлові чеки, він має намір приватизувати нове житлове приміщення, де мешкає. Місцевий орган приватизації відмовив йому, посилаючись на те, що приватизація здійснюється лише один раз.

Контрольні питання

1. Чи має право на приватизацію житла Бондаренко і в якій частині?
2. Хто буде власником житла?
3. Як розв'язати справу?

Задача 3. У квітні 1995 р. громадянин Лисиця звернувся до суду з позовом до відгодівельного радгоспу “Лубенський” про приватизацію житла, яке вони займають. Позивач зазначав, що з вересня 1992 р. він працював у цьому господарстві, у зв'язку з чим йому було надано двокімнатну квартиру, яка належить радгоспу. Лисиця припинив трудові відносини з радгоспом, оскільки є інвалідом II групи. Посилаючись на те, що він має намір приватизувати житло, в якому мешкає, а відповідач незаконно відмовив у цьому, позивач просив задовольнити його вимоги про усунення перешкод у приватизації квартири.

Контрольні питання

1. Чи підлягає службове житло приватизації?
2. Які об'єкти житлового фонду можуть бути приватизовані, а які ні?
3. Як розв'язати справу?

Задача 4. Громадянин Вітренко заборгував платню за користування трикімнатною квартирою та побутові послуги на суму 7 тис. грн. Водночас, маючи намір приватизувати займане житло, він звернувся до органів приватизації, але йому було відмовлено в реалізації його права. Громадянин Вітренко за роз'ясненням звернувся до адвоката.

Контрольні питання

1. Чи є законною відмова у приватизації?
2. Чи може громадянин Вітренко приватизувати займане ним житло і яким чином?
3. Які строки приватизації передбачено чинним законодавством?

Література [44–56]

Тема 6. Користування житловим приміщенням у будинках державного та колективного житлового фонду

Питання для самоконтролю

1. Договірні-правове регулювання забезпечення житлом у державному житловому фонді.
2. Договір піднайму житлового приміщення.
3. Збереження права на житлове приміщення за громадянами у разі їхньої тимчасової відсутності.
4. Бронювання житлових приміщень.
5. Обмін житловими приміщеннями у державному і колективному житлових фондах.
6. Квартирна плата.

Практичні завдання

1. Усне опитування за планом теми.
2. Написання та обговорення рефератів: “Права та порядок отримання субсидій на оплату житла”, “Порядок збереження права на житло у разі тимчасової відсутності громадян”.

Ситуаційні завдання до теми 6

Задача 1. Громадянка Козак подала до суду позов про визнання права на кімнату у квартирі, наймачем якої є її свекруха, і вселення. Позовні вимоги Козак обґрунтувала тим, що вселилася у спірну квартиру в зв'язку з укладенням шлюбу з сином відповідачки. Після розірвання шлюбу їй стали перешкоджати користуватися житловою площею, тому вона просила задовольнити позовні вимоги.

Заперечуючи проти позову, свекруха посилалася на те, що згоди на постійне проживання невістки у квартирі вона не давала, у квартирі остання не була прописана і тому права на проживання в ній не набула.

Контрольні питання

1. Чи має право громадянка Козак на вселення у спірне житло?
2. Чи зміниться ситуація у випадку, якщо Козак матиме прописку в іншому будинку?
3. Як розв'язати спір?
4. Варіант: після вселення за рішенням суду в спірну оселю Козак одружилася і в неї народилася дитина. Чи має вона право вимагати вселення свого нового чоловіка?

Задача 2. Громадянин Дацюк подав у 2000 р. позов до суду про приєднання однієї кімнати у комунальній квартирі і надання йому звільненої в трикімнатній квартирі кімнати площею 12 кв. м, оскільки він зі своєю сім'єю в цій квартирі займає дві кімнати і потребує поліпшення житлових умов.

Відмовляючи в наданні зазначеної кімнати, місцева адміністрація послалася на те, що позивач внаслідок обміну житлової площі в 1997 р. погіршив свої житлові умови і тому правила ст. 54 Житлового кодексу України на нього не поширюються.

Контрольні питання

1. Який порядок надання житлового приміщення, що звільнилося?
2. Чи зміниться ситуація, якщо квартира була побудована для однієї сім'ї, але самовільно перепланована?
3. Як розв'язати спір?

Задача 3. У зв'язку з розірванням шлюбу громадянин Кирилець звернувся до житлових органів із заявою про зміну умов договору найму житла, яке займав із колишньою дружиною і дочкою. Він за-

значив, що спірна квартира площею 27 кв. м має ізольовані кімнати, одну з яких площею 7 кв. м він просить виділити йому.

Відмовляючи у задоволенні заяви, державна адміністрація району послалася на те, що за розміром кімната не відповідає частині житлової площі, що припадає на нього у квартирі, тож з урахуванням незначного розміру підсобних приміщень рішення щодо зміни умов договору найму приймати недоцільно.

Контрольні питання

1. Чи правильною є відмова в задоволенні заяви Кирильця?
2. Чи впливає розмір кімнати на рішення і в яких випадках?
3. Як діяти у такій ситуації?

Задача 4. У травні 2000 р. громадянка Лугова звернулася до суду з позовом до громадянина Новикова з сім'єю про визнання їх такими, що втратили право користування житловою площею, і визнання недійсним свідоцтва про право власності. Позивачка зазначала, що спірну квартиру отримав її чоловік. Вона вселилася туди в березні 1994 р., коли між нею та її чоловіком було зареєстровано шлюб.

У квітні 1995 р. у них з чоловіком народилася дочка і оскільки спірна квартира була волога та неупорядкована, вони переїхали тимчасово до її батьків. У квартирі залишилася мати наймача, з її згоди туди вселилися сестра, її чоловік та їхня дитина. Усі вони були прописані у спірній квартирі.

Коли 1 лютого 2000 р. її чоловік помер, відповідачі, скориставшись пропискою, переоформили особовий рахунок на Новикова з сім'єю і приватизували квартиру.

Позивачка зазначала, що вона вселялася в квартиру як член сім'ї наймача і набула рівного з ним права користування житловою площею.

Відповідачі в зустрічній позовній заяві зазначали, що Лугова вселилась у квартиру не у встановленому порядку і не набула права на проживання.

Контрольні питання

1. Який порядок вселення в квартиру?
2. Чи було порушено право наймача на вселення інших осіб у займане ним приміщення?
3. Чи порушені права на проживання Лугової, якщо вона ще з 1990 р. була прописана в іншій квартирі?

Література [6–23]

Тема 7. Особливості правового регулювання користування службовим житловим приміщенням та гуртожитками

Питання для самоконтролю

1. Визначення категорій “службове житлове приміщення” та “гуртожиток”.
2. Надання службових житлових приміщень і гуртожитків.
3. Суб’єкти права користування житлом спеціального призначення.
4. Підстави припинення права користування житлом спеціального призначення.

Практичні завдання

Колоквіум за темою “Підстави припинення права користування службовими житловими приміщеннями”.

План колоквіуму

1. Виселення у добровільному та примусовому (судовому) порядку.
2. Виселення в разі капітального ремонту.
3. Виселення з наданням та без надання іншого житлового приміщення.
4. Порядок виселення із службових приміщень та гуртожитків.
5. Підготувати реферати на тему “Порядок правового визначення “гуртожиток” та “службове житлове приміщення” за чинним житловим законодавством України”.
6. Усне опитування за планом теми 7.

Ситуаційні завдання до теми 7

Задача 1. Харківський тракторний завод подав позов до суду на слюсаря складального цеху Кононенка про виселення зі службового житлового приміщення у зв’язку зі звільненням за власним бажанням.

Заперечуючи проти позову, Кононенко посилався на те, що займана ним квартира надавалася йому як звичайна в новозбудованому будинку, а до службових була віднесена рішенням виконкому через рік після вселення, про що він дізнався після подання позову.

Крім того, він посилався і на те, що до складу його сім’ї входить мати, інвалід II групи, яка хоча й не прописана в квартирі, але постійно з ним проживає як член сім’ї, а тому, відповідно до ст. 125

Житлового кодексу, виселення без надання іншого помешкання не припускається.

Контрольні питання

1. Яких осіб не може бути виселено зі службових житлових приміщень без надання іншого помешкання?
2. Чи має значення термін, протягом якого Кононенко працював на підприємстві? Чи може цей термін перериватися?
3. Чи можуть бути взяті до уваги доводи Кононенка?

Задача 2. Завод “Ленінська кузня” звернувся з позовом до суду про виселення громадянина Мікули як такого, що самовільно вселився в займане житло.

Громадянин Мікула заперечував проти позову і звернувся із зустрічним позовом про визнання права користування службовим приміщенням. На підтвердження своїх вимог Мікула зазначив, що працює слюсарем-сантехніком з 1991 р. і належить до категорії працівників, яким може бути надане службове житло. На підставі листа начальника житлово-комунального господарства від 28.09.96 його було вселено в спірну квартиру з розрахунком, що в подальшому йому видадуть ордер і пропишуть. 1998 року цю квартиру було включено до складу службових.

Контрольні питання

1. Чи набув житлових прав громадянин Мікула на житло спеціального призначення?
2. Чи може бути задоволений позов заводу?
3. Яке рішення має ухвалити суд?

Задача 3. Громадянині Денисову із сім’єю з чотирьох осіб для відселення зі службового помешкання як особі, що працювала понад 10 років на залізниці, надано двокімнатну квартиру площею 31,5 кв. м.

Відмовляючись від її одержання, Денисов зазначав, що службове житло, яке він займає, складається з трьох кімнат площею 40 кв. м, тому для відселення має бути надана не менша житлова площа.

Контрольні питання

1. Яким вимогам має відповідати житло, що надається?
2. Чи може бути примусово виселений Денисов і в якому порядку?
3. Чи обґрунтовані вимоги Денисова?

Задача 4. Громадянин Мицик після розлучення з дружиною, яка, залишивши службове житло, виїхала до іншого населеного пункту, на вимогу житлово-експлуатаційного відділу металургійного комбінату звільнити помешкання відповів відмовою, пояснивши, що, відповідно до ст. 125 Житлового кодексу, він має на утриманні неповнолітню дитину. Мицик просив надати йому інше упорядковане помешкання.

Контрольні питання

1. Чи належить Мицик до одиноких осіб, яким, згідно зі ст. 125 Житлового кодексу, встановлено пільги при виселенні зі службових житлових приміщень?
2. Чи має Мицик право на житло?
3. Чи задовольнятиме вимогам законодавства ситуація, коли Мицика буде виселено в інше помешкання, але без централізованого водопостачання?

Література [24–33]

Тема 8. Правове регулювання забезпечення громадян житловими приміщеннями у будинках житлово-будівельних кооперативів і користування ними. Молодіжні житлові комплекси та користування ними

Питання для самоконтролю

1. Порядок організації та діяльності житлово-будівельного кооперативу.
2. Прийом громадян до членів житлово-будівельного кооперативу.
3. Права і обов'язки членів житлово-будівельного кооперативу та членів їхніх сімей.
4. Право власності на житлові приміщення в будинках житлово-будівельних кооперативів.
5. Особливості створення та діяльності МЖК.

Практичні завдання

1. Перевірка конспектів за планом самостійної роботи теми 8.
2. Підготувати реферати на теми:
“Державна політика в сфері забезпечення молоді житлом”;
“Особливості створення та правове регулювання МЖК”.
3. Перевірка контрольних робіт за варіантами.

І варіант

Задача 1. У січні 1995 р. громадянка Вишняк подала позов до колишнього чоловіка Гнідаша про поділ паю, визнання права власності на квартиру і вселення. Позивачка зазначала, що під час шлюбу з відповідачем у січні 1995 р. їм на сім'ю у складі чотирьох осіб було надано чотирикімнатну кооперативну квартиру. Членом кооперативу є відповідач. Хоча шлюб між ними було розірвано в 1996 р., вони до 1998 р. жили з відповідачем однією сім'єю. Пай за квартиру повністю було сплачено 1997 р. Посилаючись на те, що відповідач перешкоджає користуватися зазначеною квартирою, позивачка просила визнати за нею право на половину паю і квартири, виділити їй з урахуванням інтересів дітей кімнати площею 9, 10, і 9, 11 кв. м та вселити її з дітьми у квартиру.

Контрольні питання

1. Чи можливо поділити зазначене житло і яким чином?
2. Як змінилася б ситуація, якби у Вишняк були інші неповнолітні діти від іншого шлюбу?
3. Чи має право Вишняк вимагати поділу паю?
4. Яке рішення має ухвалити суд?

Задача 2. Громадянин Ковальов з колишньою дружиною Соколовою та дочкою мешкав у кооперативній трикімнатній квартирі житловою площею 49 кв. м з 1985 р. Після розлучення в 1995 р. Соколова з дочкою займала дві кімнати площею 37 кв. м, а Ковальов — ізольовану кімнату площею 12 кв. м.

Пославшись на те, що його частка житлової площі становить 12 кв. м, а в квартирі є ізольована кімната житловою площею 16 кв. м, Ковальов звернувся до суду з позовом про зміну договору найму і виділення для його користування зазначеної кімнати.

Заперечуючи проти позову, Соколова посилалася на те, що протягом чотирьох років після розлучення склався порядок фактичного користування квартирою, згідно з яким вона з дочкою стала проживати у двох кімнатах і, оскільки Ковальов користувався кімнатою площею 12 кв. м, вважала, що саме ця кімната має бути виділена для його користування.

Контрольні питання

1. В яких випадках виділяється частка у спільному майні подружжя, а в яких визначається порядок користування житлом?
2. Чи заслуговують на увагу доводи Соколової?
3. Чи впливає на розв'язання проблеми те, що квартира розташована в кооперативному будинку і пайові внески повністю сплачено?

Задача 3. У вересні 2000 р. громадянка Гудима звернулася до суду з позовом до громадянки Іщук про визнання частково недійсним свідоцтва про право на спадщину і про поділ кооперативної квартири. Позивачка зазначала, що 22 липня 1999 р. помер її батько, після якого відкрилася спадщина на паєнагромадження в ЖБК у сумі 5769 грн. На час смерті батька Гудими Іщук перебувала з ним у зареєстрованому шлюбі. Обидві прийняли спадщину шляхом подачі заяв до нотаріальної контори у встановлені законом строки. Відповідачка обіцяла здійснити поділ спадщини в добровільному порядку, але обіцянку не виконала і 23 січня 2000 р. одержала в нотаріальній конторі свідоцтво про право на спадщину на все майно.

Контрольні питання

1. Чи виникає право на кооперативне житло у Гудими, чи повинна вона вступати до ЖБК?
2. Якими нормами законодавства регулюються ці правовідносини?
3. Як розв'язати справу?

II варіант

Задача 1. Правом на одержання державного пільгового довгострокового кредиту користуються молоді сім'ї та одинокі молоді громадяни, які згідно із законодавством України потребують поліпшення житлових умов. Молода сім'я (дружина 25 і чоловік 35 років) мають отримати кредит на будівництво квартири в багатоповерховому будинку.

Контрольні питання

1. Які умови кредитування?
2. Які документи необхідні для одержання кредиту?
3. Які права і обов'язки членів МЖК?
4. Чи має право на отримання кредиту молода сім'я в цьому випадку?

Задача 2. Громадянка Раміна 2000 року через біржу продала трикімнатну кооперативну квартиру. Син у позові до Раміної і третьої особи — біржі Десятинної просив визнати за ним право власності на частину спірної квартири та визнати недійсним договір купівлі-продажу, посилаючись на те, що частина паєнагромаджень у ЖБК належала йому і у зв'язку з повною виплатою паю разом зі своєю матір'ю він став співвласником квартири, а тому мати не мала права без його згоди продавати її.

Контрольні питання

1. Чи може кооперативне житло продаватися на біржі і за наявності яких документів?
2. Яких вимог необхідно дотримуватися при продажу житла ЖБК?
3. Як розв'язати справу?

Задача 3. Громадянин Старовойт звернувся з позовом до суду про передачу йому житлового приміщення, що звільнилося в кооперативному будинку, вважаючи, що він має переважне право на його одержання. Але адміністрація кооперативу прийняла рішення про надання приміщення його сусідові.

Контрольні питання

1. Визначіть зміст позовної заяви та документів, що обов'язково додаються.
2. Чи підвідомчі суду спори між членами кооперативу?
3. Яке рішення має бути ухвалено? Чи зміниться рішення у випадку, якщо пайові внески повністю сплачено?

Література [16–21]

Тема 9. Утримання приватного житлового фонду. Правовий режим житлових приміщень у будинках приватного житлового фонду

Питання для самоконтролю

1. Виникнення та зміст права приватної власності на будинок (квартиру).
2. Правове регулювання житлових правовідносин у приватному житловому фонді.

3. Особливості припинення договору найму житла у приватному житловому фонді.

Практичні завдання

1. Усне опитування за планом теми 7.
2. Перевірка конспектів за планом теми 9.
3. Вирішення ситуаційних завдань.

Задача 1. У зв'язку з будівництвом школи міська рада звернулася до суду з вимогою вилучення земельної ділянки, на якій розташовано будинок громадянина Чепиноги. За прийнятим рішенням, батько і син Чепиноги, у зв'язку із знесенням належного батькові за правом власності житлового будинку, мали бути виселені в надану двокімнатну квартиру багатоквартирного житлового будинку. З таким рішенням Чепиноги не погодились і оскаржили рішення, зокрема зазначивши, що новий будинок розташований в іншому кінці міста і що в ньому не працює ліфт. Крім того, вони вимагали відшкодувати вартість насаджень на прилеглий земельній ділянці.

Міська рада своє рішення мотивувала тим, що у м. Козятин індивідуальне житлове будівництво не ведеться через відсутність вільних земельних ділянок, тому вимоги щодо перенесення будинку є безпідставними, а надана для відселення квартира в багатоповерховому житловому будинку відповідає санітарним і технічним нормам.

Контрольні питання

1. Чи може бути вилучене приватне житло і в яких випадках?
2. Чи мають право Чепиноги на компенсацію і яку?
3. Чи змінилося рішення суду, якби Чепинога-молодший був одружений і мав двох неповнолітніх дітей?
4. Як розв'язати спір?

Задача 2. Подружжя розірвало шлюб і між ними виник спір щодо поділу будинку.

Будинок споруджено так, що його можна поділити в натурі, виділивши чоловікові кімнату з перспективою добудувати кухню та другу кімнату, а дружині — дві кімнати та кухню.

Виділення однієї з кімнат призвело б до погіршення житлових умов дружини, яка заселилася в будинок з двома дітьми. Дайте консультацію.

Контрольні питання

1. Чи може суд у цьому випадку виділити дружині весь будинок, а чоловікові присудити грошову компенсацію?
2. Чи можна поділити в натурі житлове приміщення в багатоквартирному житловому будинку?
3. Яким чином має діяти суд, якщо за висновком технічної експертизи неможливо ані здійснити поділ квартири (будинку), ані визначити порядок користування?

Задача 3. Після розірвання шлюбу чоловік претендував на приватизовану в 1997 р. однокімнатну квартиру, яку раніше отримали в порядку черговості його батьки, а дружині просив залишити дачу в Броварах та автомобіль. При цьому обіцяв придбати на її ім'я іншу квартиру. Дружина з таким рішенням не погодилася і просила визнати за нею половину квартири. Оскільки з нею залишилася неповнолітня дитина, що народилась 1998 року, вона претендувала на дві третини загальної площі. У разі задоволення її вимог колишнього чоловіка довелося б виселити на дачу.

Контрольні питання

1. Проаналізуйте ситуацію, що виникла між подружжям.
2. Чи може суд відступити від обов'язкової рівності часток мешканців, враховуючи інтереси одного з подружжя?
3. Перелічіть способи поділу житла.
4. Чи можна вирішити спір про виділення або визначення порядку користування, якщо в будинку здійснено самовільне переобладнання?

Задача 4. У березні 2000 р. громадянка Юхименко звернулася до суду з позовом до колишнього чоловіка та його нової дружини Воронович про вселення і відшкодування витрат на будівництво житлового будинку.

Позивачка зазначала, що під час її шлюбу з колишнім чоловіком вона й відповідачі у період з 1992 по 1999 р. звели житловий будинок та підсобні приміщення. Дозвіл на будівництво отримала Воронович. Оскільки відповідачі відмовляються сплатити їй компенсацію за участь у будівництві, позивачка просить вселити її в новозбудований будинок.

Контрольні питання

1. Які документи необхідно мати для підтвердження законності будівництва житла?
2. Кому належить новозбудований будинок? Чи змінилася б ситуація, якби Юхименко перебувала у фактичному шлюбі?
3. Які критерії визначатимуть належність будинку до спільної власності подружжя?
4. Яке рішення має ухвалити суд?

Література [2–4]

Тема 10–12. Припинення права на приміщення.

Відповідальність за порушення житлового законодавства. Захист прав і законних інтересів громадян, як суб'єктів житлових правовідносин. Порядок розгляду і вирішення житлових спорів

Питання для самоконтролю

1. Відповідальність за порушення житлового законодавства.
2. Види юридичної відповідальності за порушення житлового законодавства.
3. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері житлового законодавства.
4. Адміністративна, цивільно-правова, дисциплінарна відповідальності та відповідальність за порушення норм житлових прав за житловим правом.

Практичні завдання

1. Усне опитування за планом тем 10–12.
2. Підготувати реферати на теми: “Примусове виконання рішення при розгляді житлових спорів”; “Функції нотаріату щодо захисту житлових прав громадян”.
3. Перевірка контрольних робіт за варіантами.

I варіант

Задача 1. Житлово-експлуатаційна контора подала позов до громадянина Гирича про виселення. Позивач зазначив, що наймач житлового приміщення виїхав для проживання в Одесу, де служить син. Відповідно до Житлового кодексу України, вони підлягають виселен-

ню, але в добровільному порядку звільнити помешкання відмовляються.

Контрольні питання

1. Чи має право ЖЕК подати такий позов і як необхідно розв'язати спір?
2. Хто буде відповідачем цієї справи?
3. Який порядок виселення тимчасових мешканців?

Задача 2. Молодого спеціаліста за розподілом направлено на роботу із забезпеченням житлом.

Оскільки за десять років сумлінної роботи квартиру йому не було надано, він звернувся до суду з позовом про зобов'язання надати йому помешкання.

Контрольні питання

1. Чи має право працівник подати такий позов?
2. Чи обґрунтовані ці вимоги та чи підлягають вони судовому вирішенню?
3. Як необхідно розв'язати спір?

II варіант

Задача 1. Громадянин Кам'яний звернувся до Печерського суду м. Києва з позовом до колишньої дружини про визнання її такою, що втратила право на житло у зв'язку з виїздом на постійне місце проживання до Франції.

Суддя відмовив у прийнятті позовної заяви, зазначивши в ухвалі, що спори відповідно до ст. 125 Цивільно-процесуального кодексу, розглядаються судами за місцем проживання відповідача.

Кам'яний оскаржив ухвалу судді.

Контрольні питання

1. Назвіть систему та структуру органів, уповноважених розглядати спори в житловій сфері.
2. Яке рішення і в якому порядку має прийняти вищий суд?
3. Який порядок оскарження прийнятих рішень?

Задача 2. Житлово-експлуатаційна контора м. Обухів подала до суду позов до громадянки Борисенко про виселення, посилаючись на

те, що після смерті наймача однокімнатної квартири до неї самоправно вселилася відповідачка.

Борисенко у позовній заяві зазначила, що вона вселилася в квартиру за згодою бабусі. Але ЖЕК просив постановити рішення про її виселення на підставі ст. 109 Житлового кодексу України. При цьому ЖЕК вказував, що за життя наймача Борисенко в квартирі не проживала, а вселилася в неї після смерті наймача, що можуть підтвердити свідки.

Контрольні питання

1. В якому порядку розглядаються спори про виселення осіб, які самовільно зайняли житло?
2. Чи має право на проживання в квартирі Борисенко і якщо так, то яким чином вона може підтвердити це право?
3. Складіть проект позовної заяви.

III варіант

Задача 1. Громадянка Заремба проживала з 1996 по 2000 р. з чоловіком у двокімнатній квартирі свекра. Свекор, інвалід I групи, невдовзі отримав нову квартиру. 1997 року сім'я Заремби у складі трьох осіб приватизувала займане житло. 1998 року в них народилася ще одна дитина, яку прописали в цій квартирі. Після розлучення чоловік продав належну йому частку в квартирі батькові, який невдовзі оселився в ній зі своєю дружиною. Заремба звернулася до адвоката за роз'ясненням.

Контрольні питання

1. На яких суб'єктів поширюється і з якого моменту виникає право на захист?
2. Чи має новонароджений право на захист і яким чином його можна здійснити?
3. Чи правомірно було здійснено продаж частки житла?
4. Якими засобами Заремба має захистити належні їй права? Дайте розгорнуті відповіді на ці запитання. Підготуйте проект позовної заяви з урахуванням проекту зустрічного позову чоловіка Заремби, свекра.

Задача 2. У травні 1999 р. громадянка Примак подала позов до суду проти Львівського міськвиконкому про виселення з кооперативної квартири № 1.

У позові позивачка зазначила, що їй разом з чоловіком з 1991 р. належать квартири № 1 та № 2 кооперативного будинку. Пай повністю сплачено. Позивачка зазначала, що в постанові Львівського обласного суду від 13 листопада 1994 р. і вироку Шевченківського районного суду, за яким було засуджено її чоловіка, містилася вказівка про конфіскацію квартири № 1.

У свою чергу Примак вимагала видачі свідоцтва про право власності на квартири, а міськвиконком вирішив відселити сім'ю Примак з квартири № 1, яку займав засуджений.

При розгляді справи було встановлено, що подружжя перебуває у шлюбі з 1990 р. Але чоловік Примак залишив сім'ю 1993 року і став проживати окремо. Житло збудовано в 1986 р., але зареєстровано на ім'я Примак. У квартирі проживає позивачка з двома дітьми. Після припинення шлюбних відносин подружжя не ділило житлову площу.

Контрольні питання

1. Які обставини необхідно з'ясувати для розв'язання справи?
2. Чи має право на проживання у квартирі Примак?
3. Як вирішити справу? Підготуйте проект ухвали суду.

IV варіант

Задача 1. Через рік після фактичного припинення спільного життя з дружиною та три роки після розірвання шлюбу громадянин Коваленко дізнався, що дружина продала будинок, який вони приватизували під час спільного проживання.

Контрольні питання

1. На підставі яких правових норм Коваленко може захистити порушені права?
2. Чи має право Коваленко на захист своїх прав, посилаючись на норми Житлового кодексу?
3. З якого моменту у Коваленка виникає право на захист? Які терміни діють у житловому праві?
4. Складіть проект позовної заяви.

Задача 2. Громадянин Сірко придбав у громадянина Терешка трикімнатну квартиру, але через місяць звернувся із заявою про розірвання договору, зауваживши, що продавець приховав від нього, що у квартирі прописані мати Терешка, яка проживає в селі, син, який

перебуває на заробітках, а також те, що квартира потребує ремонту. Терешко проти позову заперечував, посилаючись на те, що Сірко рік квартирував, а тому знав про всі права інших осіб на цю квартиру.

Контрольні питання

1. Які обов'язки має громадянин Терешко?
2. Які права на житло мають тимчасово відсутні мешканці квартири?
3. Який позов має скласти Сірко і чи повинен суд розірвати договір?

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Завдання і предмет житлового законодавства. Методи правового регулювання житлових відносин.
2. Джерела житлового законодавства.
3. Суб'єкти та об'єкти житлового права.
4. Поняття житлового фонду України, його характеристика, призначення та складові.
5. Приватний житловий фонд, його структура, особливості регулювання житлових відносин у цьому фонді.
6. Законодавче регулювання приватизації державного житлового фонду.
7. Механізм приватизації державного житлового фонду.
8. Правові підстави виникнення права приватної власності на житло.
9. Особливості правового регулювання житлових відносин у будинках житлово-будівельних кооперативів.
10. Державний житловий фонд.
11. Управління державним житловим фондом.
12. Органи управління відомчим житловим фондом, житловим фондом підприємства.
13. Особливості виникнення житлових правовідносин у державному житловому фонді.
14. Державний облік житлового фонду.
15. Право на одержання житлового приміщення у будинках державного і колективного житлового фонду.
16. Умови і підстави прийняття громадян на квартирний облік.

17. Правові підстави визнання громадян такими, що потребують поліпшення житлових умов.
18. Поняття облікової норми.
19. Облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, за місцем їх проживання.
20. Облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, за місцем їх роботи.
21. Порядок ведення обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов.
22. Підстави зняття з квартирної обліку громадян.
23. Перенесення черговості громадян, які перебувають на квартирному обліку для поліпшення житлових умов.
24. Особливості прийняття на облік громадян для поліпшення житлових умов у будинках житлового колективного фонду.
25. Надання житлових приміщень.
26. Випадки надання громадянам житлової площі незалежно від перебування на обліку для поліпшення житлових умов.
27. Першочергове надання житлових приміщень.
28. Позачергове надання житлових приміщень.
29. Співвідношення норми житлової площі, що надається громадянам, з іншими нормами (нормою житлової площі, обліковою нормою, нормою середньої забезпеченості житлом).
30. Вимоги, що висуваються до житлових приміщень.
31. Надання житлових приміщень у квартирі, де проживають два або більше наймачів.
32. Порядок надання житлових приміщень у будинках житлового фонду місцевих рад народних депутатів.
33. Ордер на житлове приміщення.
34. Права громадян, які одержали житлове приміщення у будинках державного житлового фонду.
35. Особливості користування житловими приміщеннями за умови існування договору оренди житлового приміщення.
36. Договір найму житлового приміщення.
37. Обмін житлових приміщень.
38. Нормативне регулювання порядку обміну житловими приміщеннями.
39. Умови, за яких обмін житловими приміщеннями не дозволяється.

40. Право наймача на заміну житлового приміщення більшого розміру на житлове приміщення меншого розміру.
41. Збереження права на житлове приміщення за громадянами у разі їх тимчасової відсутності.
42. Договір піднайму житлового приміщення.
43. Виселення піднаймачів і тимчасових мешканців у разі припинення договору найму житлового приміщення.
44. Забезпечення наймачів іншими житловими приміщеннями у зв'язку з капітальним ремонтом будинку.
45. Користування службовими житловими приміщеннями.
46. Користування гуртожитками.
47. Нормативне регулювання порядку надання гуртожитків і користування ними.
48. Підстави і порядок виселення громадян з житлових приміщень.
49. Виселення з наданням іншого упорядкованого житлового приміщення.
50. Вимоги щодо упорядкованості житлового приміщення.
51. Виселення з наданням іншого житлового приміщення.
52. Вимоги, яким повинні відповідати житлові приміщення, що надаються громадянам при виселенні.
53. Надання житлових приміщень у зв'язку з знесенням будинку або переобладнанням будинку (приміщення) у нежитлове.
54. Надання житлових приміщень у зв'язку з виселенням із будинку (житлового приміщення), що загрожує обвалом; порядок вирішення питань про виселення громадян у цих випадках.
55. Виселення без надання громадянам іншого житлового приміщення.
56. Використання будинку (квартири), що належить громадянину на праві приватної власності.
57. Види відповідальності за неналежне використання житлового фонду.
58. Відшкодування збитків, заподіяних житловому фонду.
59. Підвідомчість розгляду і вирішення житлових спорів.
60. Судовий порядок розгляду житлових спорів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Конституція України* від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. *Житловий кодекс Української РСР* від 30 червня 1983 р.
3. *Концепція державної житлової політики*: Схвалена Постановою Верховної Ради України від 30 червня 1995 р. № 254/95.
4. *Про Концепцію розвитку житлово-комунального господарства в Україні*: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 1995 р. № 150.
5. *Концепція розвитку житлово-комунального господарства України*.
6. *Закон України “Про приватизаційні папери”* від 6 березня 1992 р. // www.rada.gov.ua
7. *Закон України “Про передачу об’єктів права державної та комунальної власності”* від 3 березня 1998 р. // www.rada.gov.ua
8. *Закон України “Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні”* від 16 червня 1993 р. // www.rada.gov.ua
9. *Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”* від 22 жовтня 1993 р. // www.rada.gov.ua
10. *Закон України “Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні”* від 21 березня 1991 р. // www.rada.gov.ua
11. *Закон України “Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні”* від 17 квітня 1991 р. // www.rada.gov.ua
12. *Закон України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”* від 28 лютого 1991 р. // www.rada.gov.ua
13. *Закон України “Про державну службу”* від 16 грудня 1993 р. // www.rada.gov.ua
14. *Закон України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”* від 20 грудня 1991 р. // www.rada.gov.ua
15. *Закон України “Про міліцію”* від 20 грудня 1990 р. // www.rada.gov.ua
16. *Закон України “Про прокуратуру”* від 5 листопада 1991 р. // www.rada.gov.ua
17. *Закон України “Про Службу безпеки України”* від 25 березня 1995 р. // www.rada.gov.ua

18. *Закон України “Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві”* від 17 жовтня 1990 р. // www.rada.gov.ua
19. *Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”* від 13 грудня 1991 р. // www.rada.gov.ua
20. *Закон України “Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів”* від 23 вересня 1997 р. // www.rada.gov.ua
21. *Закон України “Про приватизацію державного житлового фонду”* від 19 червня 1992 р. // www.rada.gov.ua
22. *Закон України “Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004–2010 роки”* від 24 червня 2004 р. // www.rada.gov.ua
23. *Закон України “Про житловий фонд соціального призначення”* від 12 січня 2006 р. // www.rada.gov.ua
24. *Закон України “Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду”* від 22 грудня 2006 р.
25. *Про заходи щодо реконструкції житлових будинків перших масових серій: Постанова Кабінету Міністрів України* від 14 травня 1999 р. № 820.
26. *Про прийняття за основу проекту Житлового кодексу: Постанова Верховної Ради України* від 29 червня 2004 р. № 1910-IV.
27. *Про організацію житлового кредитування населення України: Постанова Кабінету Міністрів України* від 2 червня 2000 р. № 885.
28. *Наказ Про внесення змін та доповнень до Тимчасового положення про порядок передачі громадянами житла, що перебуває у їх приватній власності, органу, який здійснює поліпшення житлових умов: Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства* від 5 березня 2003 р. № 43.
29. *Наказ Про затвердження Порядку визначення виконавця житлово-комунальних послуг у житловому фонді: Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства* від 25 квітня 2005 р. № 60.
30. *Про Положення про Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства. Указ Президента України (Із змінами, внесеними згідно з Указом Президента № 280/2004 від 05.03.04).*

31. *Про затвердження* Методики визначення розміру грошової компенсації за втрачене нерухоме майно в разі самостійного переселення з радіоактивно забруднених територій: Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 24 вересня 1998 р. № 290.
32. *Про затвердження* Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Україні РСР: Постанова Ради Міністрів Української РСР і Української Республіканської Ради професійних спілок від 11 грудня 1984 р. № 470.
33. *Про затвердження* переліку хронічних захворювань, при яких особи, що хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, не можуть проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї: Наказ Міністерства охорони здоров'я УРСР від 08.02.85 № 52.
34. *Про порядок* надання додаткової жилої площі особам, які внаслідок Чорнобильської катастрофи перенесли променеву хворобу будь-якого ступеня або стали інвалідами, дітям-інвалідам, які потребують особливого догляду, та сім'ям, що втратили годувальника з числа осіб, віднесених до категорії 1: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1996 р. № 1589.
35. *Про затвердження* Правил бронювання жилих приміщень в Україні РСР: Постанова Ради Міністрів УРСР від 9 вересня 1985 р. № 342.
36. *Про бронювання* та придбання жилих приміщень для осіб, які мають право на громадянство при поверненні в Україну: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 січня 1997 р. № 44-р.
37. *Про затвердження* примірного статуту Житлово-будівельного кооперативу: Постанова Ради Міністрів Української РСР від 30 квітня 1985 р. № 186; *Примірний* статут Житлово-будівельного кооперативу.
38. *Про службові* жилі приміщення: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 лютого 1988 р. № 37.
39. *Про затвердження* Примірного положення про гуртожитки: Постанова Ради Міністрів Української РСР від 3 червня 1986 р. № 208; *Примірне* положення про гуртожитки.

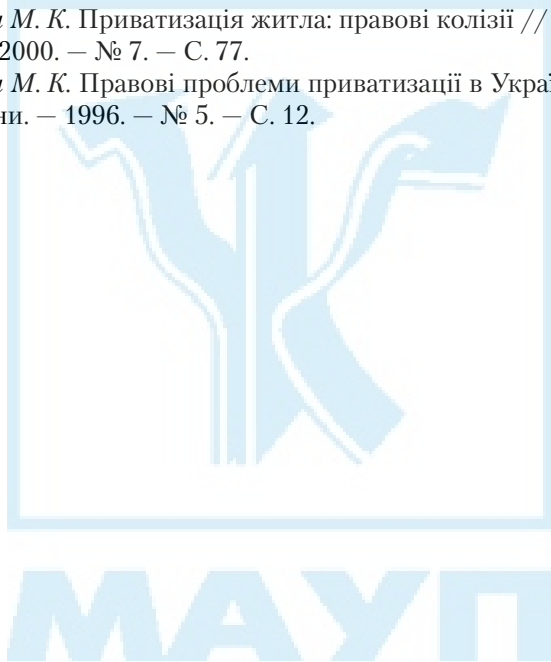
40. *Правила* користування приміщеннями житлових будинків і прибудинковими територіями: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1992 р. № 572.
41. *Про оплату* житлово-комунальних послуг населенням України: Постанова Верховної Ради України від 18 березня 1999 р. № 512-XIV.
42. *Про заходи* щодо залучення додаткових коштів на житлове будівництво та створення ринку житла: Постанова Верховної Ради України від 22 лютого 1994 р. № 3983-XII.
43. *Про Основні* напрями забезпечення житлом населення України на 1999–2005 роки: Указ Президента України.
44. *Про вдосконалення* шляхів розвитку молодіжного житлового будівництва: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1996 р. № 1300.
45. *Положення* про молодіжний житловий комплекс.
46. *Про вдосконалення* організаційної та фінансової діяльності Фонду сприяння молодіжному житловому будівництву при Державному комітеті у справах сім'ї та молоді: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 1999 р. № 825; *Положення* про порядок надання пільгового довготермінового державного кредиту молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) житла.
47. *Про затвердження* Положення про Фонд сприяння молодіжному житловому будівництву: Наказ Державного комітету України у справах сім'ї та молоді від 9 вересня 1999 р. № 188/1.
48. *Про заходи* щодо підтримки індивідуального житлового будівництва на селі: Указ Президента України від 27 березня 1998 р. № 222/98.
49. *Про затвердження* Правил надання довгострокових кредитів індивідуальним забудовникам житла на селі: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 1998 р. № 1597.
50. *Про затвердження* Порядку надання довготермінового безвідсоткового державного кредиту на індивідуальне житлове будівництво для депортованих осіб, які повернулися в Україну на постійне проживання: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1999 р. № 1447.
51. *Про порядок* передачі квартир (будинків) у власність громадян: Положення Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 15 вересня 1992 р. № 56.

52. *Про затвердження* Тимчасового положення про порядок передачі громадянами житла, що перебуває у їх приватній власності, органу, який здійснює поліпшення житлових умов: Наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 1 червня 1995 р. № 24.
53. *Про затвердження* Інструкції про порядок державної реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна, що перебувають у власності юридичних та фізичних осіб: Наказ Державного комітету з будівництва, архітектури та житлової політики України від 9 червня 1998 р. № 121.
54. *Інструкція* про порядок державної реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна, що перебувають у власності юридичних та фізичних осіб (додається).
55. *Про затвердження* Типового статуту об'єднання (товариства) співвласників багатоквартирного будинку: Наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству, Фонду державного майна України від 5 квітня 1996 р. № 28/389; *Типовий* статут об'єднання (товариства) співвласників багатоквартирного будинку.

Додаткова

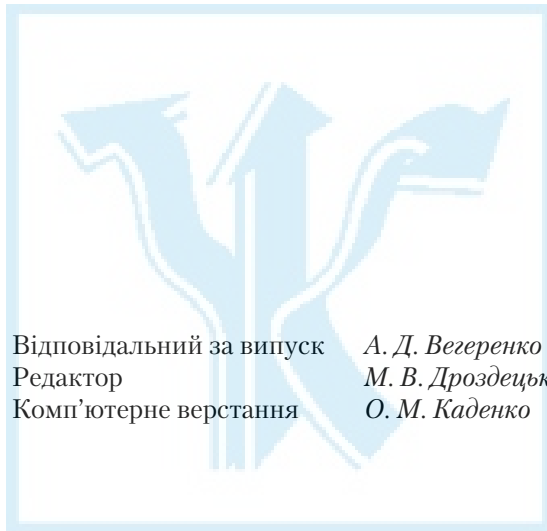
56. *Жилищный кодекс* Украинской ССР: Науч.-практ. комментарий / М. А. Голодный и др. — К.: Политиздат Украины, 1990.
57. *Комментарий* к Правилам учета граждан, нуждающихся в улучшении жилищных условий, и предоставлении им жилых помещений в Украинской ССР / М. А. Голодный и др. — К.: Политиздат Украины, 1989.
58. *Конституционное право* на жилище / Г. И. Давиденко и др. — К.: Политиздат Украины, 1988.
59. *Организация* кооперативного жилищного строительства: Справочник / Н. А. Зубков, С. П. Индыченко, И. Н. Кучеренко. — К.: Будивельник, 1988.
60. *Житлове* законодавство України (забезпечення житлом, приватизація, субсидії, захист власності). — К., 1998.
61. *Галантич М. К.* Колізія нормативних актів: вимушений шлях розвитку права // *Право України*. — 1996. — № 6. — С. 33.
62. *Галантич М. К.* Приватизація кімнат у загальних (комунальних) квартирах // *Право України*. — 1996. — № 12. — С. 73.

63. *Галянтич М. К.* Правові проблеми приватизації житла у будинку, що потребує ремонту // *Право України.* — 1997. — № 5. — С. 43.
64. *Галянтич М. К.* Приватизація частини комунальної квартири // *Право України.* — 1997. — № 8. — С. 51.
65. *Галянтич М. К.* Оцінка нематеріальних активів об'єктів приватизації // *Право України.* — 1999. — № 4. — С. 68.
66. *Галянтич М. К.* Відшкодування моральної шкоди // *Право України.* — 1999. — № 9. — С. 56.
67. *Галянтич М. К.* Щодо строків приватизації житла // *Право України.* — 2000. — № 3. — С. 56.
68. *Галянтич М. К.* Приватизація житла: правові колізії // *Право України.* — 2000. — № 7. — С. 77.
69. *Галянтич М. К.* Правові проблеми приватизації в Україні // *Право України.* — 1996. — № 5. — С. 12.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Житлове право”	5
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Житлове право”	6
Питання для самоконтролю	38
Список літератури.....	41

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *М. В. Дроздецька*
Комп'ютерне верстання *О. М. Каденко*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3326

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП